

iz naših knjižnica

Uređuje: Danko Škare

Naftne tvrtke kao javno dostupni izvori podataka za stručnjake

I. Tokić

INA Industrija nafte d. d.
Sektor strateškog planiranja i razvoja poslovanja,
Lovinčičeva bb, 10 002 Zagreb, e-mail: ivo.tokic@ina.hr

Mnogim su kemičarima u njihovom radu potrebne različite vrste informacija iz područja kojim se bave. Nerijetko su im u radu nužni podaci koji su dostupni isključivo u komercijalnim izvorima podataka i to onim skupim. Ali ponekad se u svom radu mogu okoristiti i besplatnim javno dostupnim podacima koje im na raspolaganje stavljaju pojedine ustanove ili tvrtke.

U području naftne i plinske industrije te energetike općenito, postoji više takvih korisnih i javno dostupnih informacijskih izvora koji se mogu upotrijebiti za razne tehničke i ekonomske studije i analize, odnosno kao referencije za analize proizvoda ili za praktične upute pri postupanju s gorivima ili drugim naftnim proizvodima i slično. Pri tome treba znati da naftne tvrtke, kao i ostale, na svojim stranicama donose dosta informacija o vlastitom ili granском poslovanju koje su u određenom smislu promidžbenog karaktera te u tom kontekstu treba vrednovati objavljivane izvore na njihovim internetskim stranicama. Međutim, stručnjaci mogu dobiti korisne podatke i iz takvih kvalitetnih publikacija koje su svima dostupne ponajprije radi podizanja ugleda tvrtke. Ovom prilikom se nećemo baviti mogućom analizom brojnih dostupnih podataka o radu pojedine tvrtke, koje one donose u nizu priopćenja, prezentacija, intervju s čelnicima tvrtki, izvješća itd., koji su više namijenjeni ekonomskim analizama, već nas zanimaju dokumenti u kojima kemičari mogu pronaći podatke korisne za svoj rad.

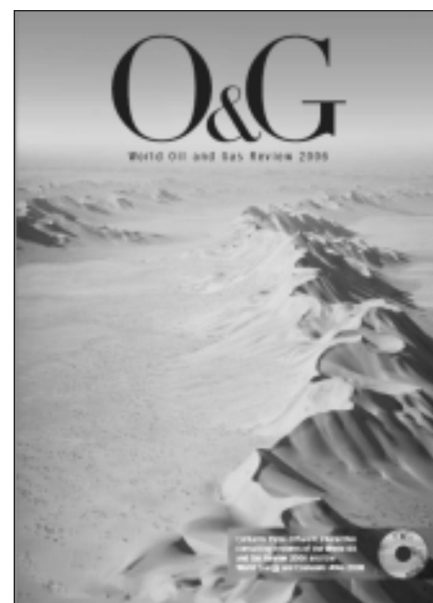
Na stranicama naftne tvrtke British Petroleum <http://www.bp.com/statisticalreview> može se naći njihova poznata publikacija *BP Statistical Review of World Energy*, a sada je dostupno ovogodišnje izdanje *June 2006*. Ta se publikacija izdaje već 55 godina, a objavljuje se jednom godišnje, u lipnju. U njoj se nalaze brojni podaci o svjetskom energetsom tržištu. Tako se donose podaci o nafti i to o rezervama nafte, proizvodnji, ukupnoj potrošnji kao i onoj po regijama i većim državama te potrošnji po vrstama proizvoda, cijena-nafta, zalihama, preradi i pravcima trgovine. Na gotovo isti su način obrađeni i prirodni plin i ugljen, a samo prema potrošnji nuklearna i hidroenergija. U dodatku se nalaze konverzijski faktori i definicije. Treba spomenuti da se u mnogim sekcijama nalaze podaci od 1965. do danas, tj. do kraja 2005. (a cijene nafte se prate još od 1861.). Isto tako, što je posebno zanimljivo i korisno, na istoj se stranici mogu posebno dobiti svi podaci u Excelovim tablicama.

Do slične publikacije može se doći i na stranici http://www.eni.it/home/documentazione_en.html. To je godišnjak *World Oil and Gas Review* koji izdaje talijanska tvrtka ENI. On također pruža podatke o svjetskoj proizvodnji i potrošnji više vrsta energije, po zemljama i regijama, a u svim su tablicama osim aktualnih još i povijesni podaci. Publikacija se može izravno učitati kao pdf dokument, a može se i zatražiti da stigne u tiskanom obliku običnom poštom.

Uz nju, na tim se stranicama može doći i do *The World Energy Atlas*, koji donosi najvažnije ekonomske i energetske pokazatelje za 140 zemalja svijeta. Karte u tom atlasu donose povijesni pre-

BP: *Statistical Review of World Energy*, 2006

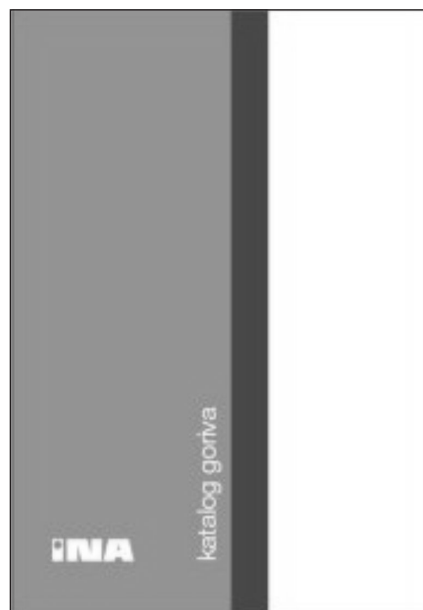
ENI: *World Oil and Gas Review*

gled proizvodnje, potrošnje uvoza i izvoza. Za zemlje su dani i makroekonomski pokazatelji poput stopa rasta, inflacije, potrošnje energije po glavi stanovnika i drugi.

Također, ista stranica nudi i koristan popis literature sa sažecima za one koji žele detaljnije informacije o energetskej problematici. Nadalje, od drugih korisnih sadržaja izdvajamo i glosar s 5000 pojmova namijenjen olakšavanju razumijevanja terminologije koja se primjenjuje u naftnoj industriji te tablicu za konverziju različitih energetskej jedinica.

ENI: *The World Energy Atlas*

INA: *Katalog goriva*

Neke naftne kompanije pružaju korisne informacije putem svojih publikacija u kojima na stručan način obrađuju problematiku pojedinih vrsta naftnih proizvoda poput avionskog goriva, dizela i sl. ili pružaju tehničke specifikacije tih proizvoda.

Na internetskoj stranici INE <http://www.ina.hr> može se naći *Katalog goriva* koji donosi tehničke specifikacije goriva koje proizvodi ta tvrtka i koji su prisutni na našem tržištu.

Osim kataloga za goriva, na stranici <http://www.ina.hr/hrv/page.asp?p=10805> nalaze se dostupni i sigurnosno-tehnički listovi koji o svakom proizvodu daju podatke o opasnosti, mjerama prve pomoći, mjerama za suzbijanje požara ili pri njegovu slučajnu is-

puštanju u okoliš te postupcima rukovanja i skladištenja, osobnoj zaštiti, fizikalno-kemijskim svojstvima i toksičnosti, postupanju s otpadom i drugom.

Takvi podaci su korisni u industrijskoj praksi budući da se danas velika važnost daje upravo ekološkoj problematici poput rukovanja industrijskim tvarima, zaštiti od mogućih štetnih posljedica raznih vrsta nesreća kao i zbrinjavanju industrijskog otpada.

Činjenica da se i poznati analitički informacijski servisi koji prate ovu industriju, pogotovo kada su u pitanju statistički podaci o kretanjima na tržištu energenata, znaju pozivati na njihove podatke, pokazuje da se radi o cijenjenim izvorima.